

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

621.32

Hely

Idő

"1927"

Személy

Szerző: .....

Cím: *A Talbot-ügy a közgyűlés előtt*

Forrás: .....

Budapesti Hírlap

Bp

(Hely)

1927. 9. 22.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A Talbot-ügy a közgyűlés előtt.

Peyer már az első közgyűlésen izléstelen volt — Sipőcz Jenő polgármester az elektromos centraleról. — Bántida vagy Budapest

Ma este volt a főváros első közgyűlése az 1927—28-ik évben és mai összetételében minden valószínűség szerint az utolsó is. A csend jegyében folyt le és csupán Peyer Károly izléstelensége, tapintatlansága zavarta meg az első tanácskozás méltóságát, miért is rendreutasításban részesült. A közgyűlés egyetlen tárgyalási pontja az elektromos centrálé ügyében benyújtott szocialista indítvány volt, melyet azonban a közgyűlés mellőzött, mert a szükséges adatok, melyek a kérdés megítéléséhez szükségesek, még nem állanak rendelkezésre. Sipőcz polgármester ismertette még kronológikus sorrendben ama lépéseket, melyek a Talbot-ügyben történtek. A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Ripka Ferenc főpolgármester délután öt órakor nyitotta meg a közgyűlést. Megemlékezett a kormányzó fiának házasságkötéséről, felolvasta József királyi herceg levelét, melyben megköszöni Klotild királyi hercegnő halála alkalmából a főváros részéről megnyilvánult részvétet, majd Schvoy Lajos székesfehérvári püspök levelét, melyben megköszöni a kinevezése alkalmából kifejezett jókívánságokat. Bejelentí még az elnök, hogy Csóka Vencel lemondott bizottsági tagságáról. Helyette Kirovits Károlyt hívták be. A genfi tárgyalásokról szólva, Apponyi Albert misztiojáról emlékezett meg és a következőket mondotta:

— Nem feledkezhetünk meg arról a nagy férfiúról, aki egyenlőtlen küzdelemben állta a harcot a nemzetek fórumán és Genfben tehetségének és tudásának szinte lebűvölő erejével a világ hatalmainak előre elkészített tervével szemben is fel tudta ébreszteni az elfogulatlan nemzetek lelkiismeretét. Apponyi Albert gróf iránt le kell rónunk hálánk és tiszteletünk adóját, azért azt indítványozom, üdvözölje őt Budapest székesfőváros a mai közgyűlésből.

Az indítványt a közgyűlés egyhanguan elfogadta és a polgári pártok sokáig lelkesen ünnepelték, zajosan éljenezték Apponyi Albertet. Végül kegyeletes szavakkal elparantálta a közelmúltban elhunyt Csernoch János biboros hercegprímást, Heinrich Kálmán volt bizottsági tagot, majd a közélet többi kiváló halottairól emlékezett meg.

A tapintatlan szocialista vezér.

A Talbot-kérdéshez Peyer Károly szól: hozzá, hosszasan fejtegette, hogy új centrále építésére tulajdonképpen nincs is szükség, mert a kibővített kelenföldi telep úgy a főváros, mint a MÁV. szükségleteit ki tudja elégíteni. Kívánatos lett volna, hogyha már centrálét építenek. *hirdessenek arra nemzetközi pályázatot.* Tudomása van arról, hogy a Talbot-társaságnak hasonló ajánlatát Románia visszautasította. Ez az ajánlat tulajdonképpen burkolt, drága kölcsön, melynek feltételeit nem lehet elfogadni. A legelítélendőbb a dologban az, hogy a kölcsön jelentékeny részét nem

készpénzben, hanem drága nyersanyagban és gépekben fogja kapni a főváros. 1923

Ezután Peyer olyasvalamit mondott, mintha a Talbot-ajánlat összefüggésben volna a Rothermeré-akcióval. Ezeknél a szavaknál a teremben a polgári pártok sorraiban nagy lármá támadt és a tiltakozó közbekialtások egész áradata zudult Peyer Károlyra.

— Diszkreditálni akarja az akciót! Hogy mondhat ilyet, Menjen Csehországba. Az ilyen gyanúsítás *felér a hazadrúlással.* Rendre, rendre! — kiáltják Peyer felé a polgári pártok padjairól. A nagy zajban alig lehet hallani az elnök szavait, aki figyelmezteti Peyert, hogy tartózkodjék olyan kijelentésektől, amelyek félreértésekre adhatnak alkalmat és tápot adnak a rosszindulatnak.

Peyer folytatva beszédét, kimagyarázza magát, arra utalva, hogy ezt nem ő mondja, hanem egyes lapok irtak ilyesmit. A közbekialtások itt újra megszakítják Peyert, figyelmeztetve arra, hogy Teleki Pálnak a Talbot-ügytől való visszavonulásáról szóló ujságcikkből az ő megállapításának éppen az ellenkezőjét lehet érteni.

— Nem tud olvasni, hiányzik belőle a legcsekélyebb jóhiszeműség, — hangzik ismét a polgári pártok oldaláról.

Peyer Károly ezután rámutatott arra, hogy nincs szükség angol elektromos gépekre, mert a mi hasonló iparunk igen fejlett. A kérdés — úgy mond — nem pártkérdés, ebbe nem szabad politikát belevinni és csupán a főváros érdekeinek szempontjából kell azt elbírálni. Ha már mindenáron választani kell, akkor a fővárosi megoldást részesítsék előnyben még áldozatok árán is, mert a bántidai megoldás a főváros érdekeit veszedelmezteti. Beszéde végén felolvasta a szocialista párt határo-

zati javaslatát, mely a kelenföldi telep továbbfejlesztését kívánja, de ha már mégis meg kell építeni az új centrálét, azt a főváros területén, vagy közeli környékén állítsák fel, a tervek és az építési költségek megállapítása, valamint a pénzügyi ellenőrzés és az üzemvitel tekintetében pedig a fővárosnak teljes befolyást biztosítsanak. Kérte indítványának letárgyalására a sürgősség kimondását.

Rendreutasítják Peyert.

Peyer után nyomban *Schimanek* Emil kért szót személyes megtámadtatás címén és mint a kormány által delegált szakértői bizottság tagja, *visszautasította Peyer gyanúsításait*, mely arra vonatkozott, mintha a szakértők szabad véleménynyilvánítását bármilyen irányban is befolyásolták volna és megcáfolja azt is, hogy a javaslat a bizottságban csak egy szótöbbséggel ment keresztül. *Peyer* most újból felszólalt, kijelenti, hogy *Schimanekot* nem volt szándékában gyanúsítani, azonban, felszólalása után most már *gyanussá teszi magát*. Az elnöklő főpolgármester erélyesen *rendreutasította Peyert*, kérte, *hogyne gyanúsítson*, mire *Peyer* kijelentette, hogy annál kevésbé akarta gyanúsítani a bizottságot, mert előterjesztését nem is ismeri.

Sipőcz polgármester az elektromos centráléről.

Egy rövid napirendi vita után, melyben *Bródy Ernő*, *Fábián Béla*, *Kozma Jenő* és *Lázár Ferenc* vett részt, *Sipőcz Jenő* dr. polgármester ismertette a Talbot-ügyet.

Azon a véleményen van, hogy a Talbot-ügyet csak akkor tárgyalja a közgyűlés, ha majd az összes adatok rendelkezésre állanak. Most informálni kívánja a közgyűlést az eddig történetekről. Ami februárig történik, arról már részletesen nyilatkozott *Buzáth* alpolgármester, most tehát inkább az azóta lejátszódott eseményekről akar beszámolni. A főváros álláspontja kezdetben az volt, hogy nem kell centrálé, mert a város áramfejlesztő berendezései a vidéki szénbányák áramfejlesztő telepeinek bevonásával maguk is ki tudják elégíteni úgy a főváros, mint a környék és a MÁV szükségleteit. Ezután arról tárgyaltak, hogy miképpen kapcsolódjék bele a főváros a centráleba, mert országos érdekre történt hivatkozás, amelyek elől a főváros sem zárkózhatott el. Figyelembe kellett venni a kérdés bírálásánál a készülő energiatörvényt is. Felvette tehát a főváros a tárgyalás fonalát, de mindig hangoztatták, hogy a tárgyalások csupán elvi jelentőségűek, mert a döntő szó a közgyűlést illeti meg. (Általános helyeslés.)

Később arról tárgyaltak, hogy a főváros mennyi és milyen áru áramot vegyen át a centrálétól. Először öt aranyfillerre gondoltak, majd 3.42 aranyfillér egységárban állapodtak meg elvileg. A tárgyalások to-

vábbi folyamán, miután az államnak nincs ilyen centrálé fenntartásához megfelelő és kipróbált apparátusa, előtrébe jutott az, hogy a főváros vegye kezelésbe a centrálét és vállalja a kölesön amortizálását. Az elvételre — folytatja a polgármester — elvben hajlandónak is mutatkoztunk, de ahhoz a feltételhez kötöttük ezt, ha a város kezdetől fogva az összes pénzügyi, gazdasági és műszaki kérdésekben szabad kezet kap, még a MÁV-val való megállapodásra nézve is. Mindezeket egy felterjesztésben közöltük a kormánnyal, később pedig a kormány szakértői bizottságába az elektromos művek vezérigazgatóját, valamint a kelenföldi telep igazgatóját is delegáltuk, egyben azonban tudomására hoztuk a kereskedelmi kormánynak, hogy szakértőink nem képviselik a törvényhatóságot, állásfoglalásra nincsenek felhatalmazva, *Sipőcz* polgármester ezután ismertette azt a levelezést, amely a kormány és a főváros között történt a centrálé ügyében. Az egyik válasziratban a főváros azt kérte, hogy a budapesti megoldásra vonatkozóan éppen olyan részletes tervezetet dolgozzanak ki, mint a bányhidaira történt. Ezt a kormány meg is ígérte. A polgármester beszéde végén ismét kérte, hogy mindaddig, amíg ez a tervezet el nem készül, és minden adat nem áll a főváros rendelkezésére, ne tárgyalja a közgyűlés az ügyet.

Ripka főpolgármester ezután szavazásra tette fel azt a kérdést, vajjon sürgősen tárgyalják-e *Peyer* indítványát vagy sem. A közgyűlés nagy többséggel a sürgősség kimondása ellen nyilatkozott, mire szünetet rendeltek el.

Interpellációk, indítványok.

Szünet után áttértek az interpellációkra. *B. Virág Géza* elmondotta, hogy amaz indítványát, mely a fővárosi biztosításokra vonatkozott, nem hajtották végre, sőt a tanács az eddigi biztosításokat meg is hosszabbította, amit kér revideálni. Szóval tette az önbiztosítás és a községi biztosító intézet felállításának kérdését. *Posta Sándor* az idényipac türelmetlen szomorú egészségi és köztisztasági viszonyát kritizálta. *Gál Jenő* pedig a Talbot-féle villamos centrálé ügyében szólalt fel. Szerinte az autonómia keretében kell megoldani a kérdést a magyar ipar támogatásával. *Vámbery* Ruzstem szerint az idegeneket tulsá-

gosan bőségesen vendégeli meg a főváros. Takarékossgát, szerénységet kér ezen a téren. *Horváth* (IV. ker.) Károly a város-házi telefonközpont kapcsolási mulasztását tette szóvá. *Lévai Sándor* a közszolgáltatások árának leszállítását kívánja. *Vörösvári* Miklós indítványában az Óbuda—Hungária-uti Dunahíd építését, *Melha* Armand a Nemzeti Színház új épületét sürgette, míg *Bródy* Ernő a Talbot-ügyről mondott pár szót. A közgyűlés este 9 óra-kor ért véget.

Helyszám

t. v. füz.) (Oldal)

Székesiővárosi háziyomda 1927 —